

Ehdotus

Keminmaan työllistämisen toimintamalliksi

”Tyvestä puuhun noustaan,
latvasta lentoon lähdetään”

(Suomalainen sananlasku)

EST-Keminmaa

23.11.2017

Eija Leppäjärvi
Milla Liukkonen

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo.....	3
1. Johdanto.....	4
2. Nykytilanne.....	6
Kuntalisä	8
Kuntouttava työtoiminta	8
Päiväkeskus Rantatupa.....	9
Velvoitetöyllistäminen.....	9
Työttömien ilmaiset terveyspalvelut.....	10
Kunnan palkkatukityöllistäminen	10
Kesätyöpaikat	10
Nuorten työpaja ja Lappian seinätön työpaja	10
3. Ehdotus toimintamalliksi.....	12
Prosessikuvaus siitä, mitä tapahtuu kun keminmaalainen ihminen jää työttömäksi	13
4. Ehdotukset toimenpiteiksi	21
5. Yleistä pohdintaa	24
Liite 1	25
Termistö.....	25
Liite 2	28
Lainsäädäntö	28

1. Johdanto

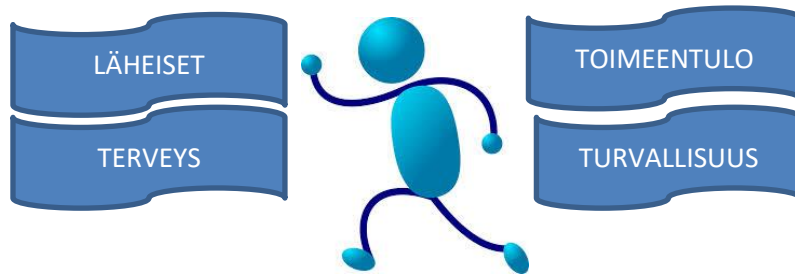
Keminmaan työllistämisen toimintamallin kirjoittaminen on tehty toimeksiantona EST-Keminmaa -hankkeessa. Työllisyyspoliittisen hankkeen rahoittavat 50 prosentin osuuksilla TE-toimisto ja Keminmaan kunta. Hanke alkoi 1.5.2016 ja kestää 31.12.2017 saakka. Hanke on Keminmaan kunnan hallinnoima.

Elämme aikaa, jossa sekä lainsäädäntö että yhteiskuntarakenne muuttuu koko ajan. Tänä päivänä ei ole varmuutta siitä, mitä uusi maakuntamalli tuo mukanaan. On puhuttu työvoimapalveluiden yksityistämisestä, mutta on myös puhuttu siitä, että vaikka työllisyysasiat tulevat maakunnan vastuulle, niin ne vyörytetään takaisin kuntien tehtäväksi. Kokonaistyöttömyys on kasvanut jo pitkään, mutta vuoden 2017 aikana on kuulunut uutisia työttömyyden vähentymisestä. Kuntien vastuuta työllisyyden hoidosta on lisätty koko ajan ja mm. työmarkkinatuen osarahoituksen on ajateltu saavan kuntiin vipinää työllistämisen saralla. Jatkossa on mielenkiintoista nähdä uuden maakuntamallin työllisyshoidon vastuiden muuttuessa tilanne mm. työmarkkinatuen osarahoituksen suhteen.

Yleisesti työttömyyden kesto on pidentynyt vuosien saatossa. Enää ei selvitä tavanomaisilla työllistämistavoilla, vaan on yritettävä kehittää uudenlaisia toimintamalleja. Toimintamallit ovat henkilökohtaisia polkuja kohti vapaita työmarkkinoita. Työttömän ja työllistäjän välille täytyy kehittää erilaisia malleja, jotta tekijä ja työ kohtaavat entistä paremmin. Kuinka pitkä työttömänä polku kohti avoimia työmarkkinoita on, riippuu henkilön taidoista, halusta ja terveydestä. Joskus henkilökohtainen polku voi olla useiden vuosien mittainen eikä välttämättä johda sittenkään työmarkkinoille.

Työttömiä työnhakijoita vastuutetaan ja heiltä edellytetään yhä enemmän omatoimisuutta työnhakuun ja yhteydenpitoon TE-toimiston kanssa. Sähköinen asiointi on vielä tänäkin päivänä ongelma monelle työnhakijalle, joten tässä on menty ojasta allikkoon. Jokaisessa palvelussa, myös työvoimaviranomaisten kanssa, tulee olla mahdollisuus toimia ilman tietokonetta ja älypuhelinia.

Työtä ja työllistämistä voidaan tutkia monestakin suunnasta, eikä niistä vähäisin ole se, miksi yksittäiselle ihmiselle voi lyhytkin työ olla tärkeää ja saada aikaan positiivisia asioita. Kun arjelle löytyy rytmi, raha-asiat selvenevät, oman arvon tunne nousee ja tulee uusia ihmiskontakteja, niin ihminen tuntee olevansa osa tätä yhteiskuntaa.

Tämän toimintamallin näkökulma on kuntalähtöinen toimeksiannon mukaan. Ehdotus työllistämisen toimintamalliksi sisältää paljon ennaltaehkäiseviä elementtejä, joiden mittaaminen on lyhyellä aikavälillä hankalaa. Mielestämme kunnissa tulisi panostaa yhä enemmän ennaltaehkäisevään työhön, jotta korjaavan työn tarve vähenisi. On laskettu, että euro ennaltaehkäisevään työhön tuo ajan kanssa kymmenen euron säästön korjaavissa kustannuksissa.

Lapin entinen maaherra Timo E. Korva on kirjoittanut 29.10.2010 mm. seuraavaa:

"Valtiontalouden tarkastusviraston on laskenut, että alle 25-vuotiaan nuoren syrjäytyminen työelämästä maksaa 27 500 euroa vuodessa ja 40 vuodessa kansaneläkeikään saakka noin 1,1 milj. euroa. Syrjäytyminen johtaa sairauksiin, alkoholin liikakäyttöön yms. ongelmiin."

Toivomme, että Kemnimaan kunta ottaa strategiseksi tavoitteekseen löytää mahdollisimman monelle työtä vailla olevalle töitä yhteistyössä alueen yrittäjien ja yhdistysten kanssa.

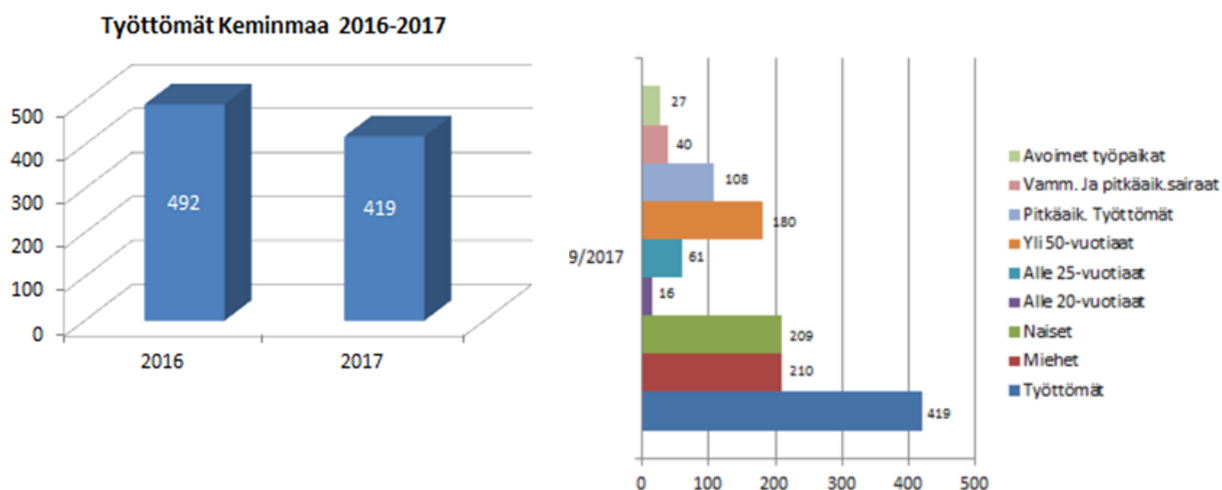
Keminmaassa 23.11.2017

Eija Leppäjarvi

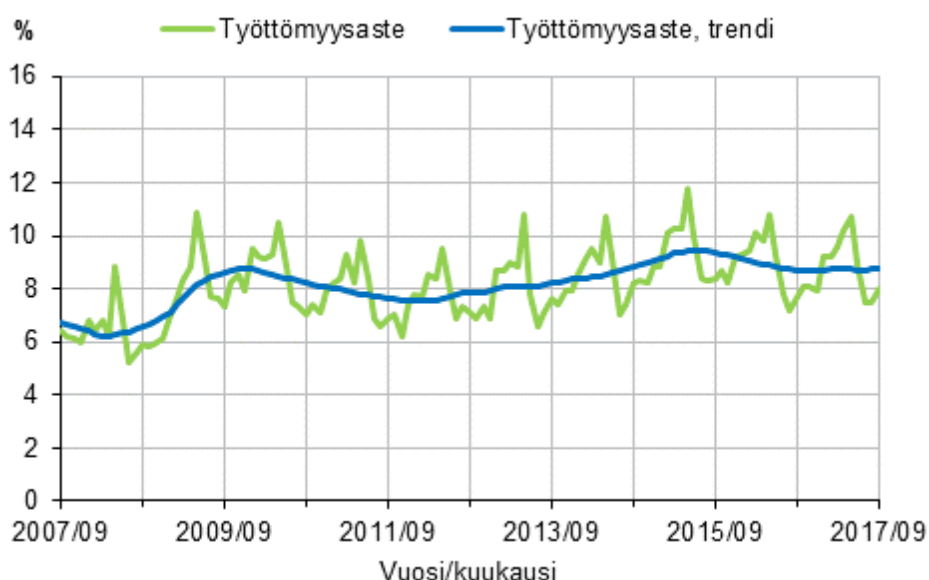
projektipäällikkö

2. Nykytilanne

Keminmaan työttömyysprosentti on ollut suhteellisen alhainen verrattuna muihin Lapin kuntiin. Keminmaa sijaitsee kuitenkin valtavyölien varrella ja lähellä isoja kaupunkeja, kuten Tornio ja Kemi, joten työttömyysprosentti voisi olla pienempikin. Tällä hetkellä Keminmaan työttömyysprosentti on 11 ja ns. kela-listalla on 88 pitkäaikaistyötöntä. Koko Lapin työttömyysaste on 8,9 %, mikä on viiden korkeimman maakunnan joukossa koko Suomen vertailussa. Tällä hetkellä näyttäisi, että työttömyys on vähenemässä -tilastojen mukaan.

Alla olevassa kaaviossa näkyy valtakunnallisesti työttömyysasteen nopeat vaihtelut. Tämän hetkinen työttömyysaste Suomessa on noin 8 %. (Kaavio: Tilastokeskus, syyskuu 2017)

Keminmaan kunta on panostanut työllistämiseen enemmän kuin tavallisesti ns. pienissä kunnissa tehdään. Kuntaan on ollut palkattuna kunnan palkkatukityöllistämiseen keskittyvä henkilö. Hän on yhdessä kuntoututtavan

työtoiminnan ohjaajan (nykyisin sosiaaliohjaaja) etsinyt töitä lähinnä kela-listalla oleville pitkäaikaistyöttömille.

Vuonna 2016 Keminmaan kunta haki TE-toimistosta työllisyyspoliittista tukea EST-Keminmaa hankkeelle. Hankkeen toiminta-aika on 1.5.2016.–31.3.2018. EST-Keminmaa hankkeen tehtävänä on ollut myös palkkatukityöpaikkojen ja niihin tekijöiden löytäminen. Työpaikkoja on löytynyt yhdistyksistä ja yrityksistä sekä Keminmaan kunnasta. Tämä esitys Keminmaan työllistämisen toimintamalliksi on hankkeen päätavoite.

Työllistämisen SWOT / Keminmaa

VAHVUUDET ~ VAHVISTA • keskeinen sijainti • vahvat PK- yritykset • pienen kunnan edut • osaavia työttömiä • työttömyysprosentti	HEIKKOUEDET ~ POISTA • talous • kouluttamatonta työvoimaa • yritysten/yhdistysten tietämättömyys palkkaukseen saatavista tuista
MAHDOLLISUUDET ~ KÄYTÄ • osuuskunta • koulutusmahdollisuudet • välityömarkkinat • pienen kunnan edut • keskeinen sijainti • luonto ja matkailu • 3. sektori • yhteisöllisyys	<u>UHAT ~ TORJU</u> • tukirahojen loppuminen • työvoima ja työ ei kohtaa • kuntarakennemuutos • työllistämisen hoito menee ”liian kauas”

Seuraavaan on listattu Keminmaan kunnan lakisääteisiä työllisyyden hoitoa koskettavia toimia sekä vapaaehtoisia aktivointitoimia.

Kuntalisä

Keminmaan kunta on maksanut yrityksille ja yhdistyksille, jotka palkkaavat palkkatuella työntekijän, kuntalisää jo vuodesta 2006 lukien. Kuntalisän saamisen edellytyksenä on TE-toimiston myöntämä palkkatuki. Kuntalisää on haettava viimeistään kuukauden kuluttua työsuhteen alkamisesta.

Kuntalisä on tällä hetkellä (9/2017) 350,00 € ja se osoitetaan työntekijän palkkakuluihin. Kuntalisän maksatusta haetaan kuukausittain työnantajan esittämää palkanmaksukuittia vastaan. Kuntalisää voi hakea palkkatukityöllistetyille, jonka työaika on yli 75 % kokonaistyöajasta.

Kuntouttava työtoiminta

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta on ollut voimassa 1.9.2001 alkaen. Kuntouttava työtoimintaa järjestää kunta ja työtoiminta sijoittuu yleensä kunnan eri toimipisteisiin.

Kuntouttava työtoiminta on tarkoitettu henkilöille, jotka ovat olleet jo pidempään työttömänä. Kuntouttava työtoiminta ei tapahdu työ- eikä virkasuhteessa. Tämän vuoksi osallistumista ei lueta työttömyysturvan työssäoloeseen, eikä kuntouttava työtoiminta kartuta henkilön eläketurvaa.

Keminmaan kunnassa kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään kerralla 3-24 kuukauden ajaksi. Tällöin mukana olevalle tarjotaan työtoimintaa 1-4 päivää viikossa, työttömän työ- ja toimintakyvystä riippuen. Päivittäin työaika voi olla 4-8 tuntia.

Kuntouttava työtoiminta on kaikenikäisille pitkään työttömänä olleille tarjottava palvelu. Kuntouttavassa työtoiminnassa mukana oleva saa osallistumispäiviltä työmarkkinatuen ja 9 €:n ylläpitokorvauksen. Mikäli osallistumisesta kuntouttavaan työtoimintaan tulee todellisia matkakuluja, ne korvataan halvimmalla matkustustavan mukaan.

Keminmaan kunta on tehnyt päätöksen, että kuntouttava työtoiminta tuotetaan kunnassa ja/tai ostetaan Meri-Lapin Työhönvalmennussäätiöltä.

Vielä muutama vuosi sitten kuntouttava työtoiminta jakautui Työhönvalmennussäätiön ja kunnan kesken niin, että puolet kävi Työhönvalmennussäätiöllä ja puolet kunnan omissa yksiköissä. Viime vuosina vain muutama työtön on ohjattu Työhönvalmennussäätiölle. Tämä johtuu Päiväkeskus Rantatuvan perustamisesta ja kunnan säästötoimenpiteistä.

Kunnalla on mahdollista tehdä sopimus myös yhdistysten kanssa. Sopimuksella yhdistys tarjoaa kuntouttavaa työtoimintaa erilaisiin avustaviin tehtäviin.

Kuntouttavasta työtoiminnasta vastaa yksi (1) sosiaaliohjaaja, joka on Keminmaan kunnan palkkalistoilla.

Päiväkeskus Rantatupa

Päiväkeskus Rantatupa on yksi kuntouttavan työtoiminnan yksikkö. Kuntouttavan työtoiminnan ryhmien lisäksi Päiväkeskus Rantatuvalla on avointa päivätoimintaa kaikille työttömille. Erona näillä ryhmillä on se, että avoimissa ryhmissä kävijöitä ei luokitella kuntouttavan työtoiminnan asiakkaisiksi eivätkä he saa erillistä 9 €:n ylläpitokorvausta. Rantatuvalla on viikossa kolme (3) kuntouttavan työtoiminnan ryhmää. Lisäksi järjestetään neljä (4) muuta ryhmää. Osa on tarkoitettu kaikille työttömille ja osa mielenterveyskuntoutujille.

Päiväkeskus Rantatuvasta vastaa yksi (1) ohjaaja, joka on Keminmaan kunnan palkkalistoilla.

Velvoitetyöllistäminen

Laki määrää kuntia työllistämään 1950 tai sen jälkeen syntyneet henkilöt, jotka ovat a) työttömiä työnhakijoita, b) joilla päättyy ansiosidonnainen päiväraha tai työttömyyspäiväraha enimmäisajan takia heidän täytettyään 60 vuotta, c) joilla ei ole oikeutta työttömyyspäivärahan lisäpäiviin ja d) joka ei saa yrittäjän päivärahaa.

Kunta on velvoitettu tarjoamaan kuntoutus-, koulutus tai työntekomahdollisuuden nämä kriteerit täyttävälle henkilölle kunnes työssäoloehto täyttyy uudelleen. Velvoitetyöllistettävällä on aina palkkatukioikeus.

Keminmaan kunnassa velvoitetyöllistettäviä on ollut vuoden 2016 aikana yhteensä 4 henkilöä, mutta kuluvan vuoden aikana jo elokuun loppuun mennessä 8 henkilöä

Työttömien ilmaiset terveysterveyst

Keminmaan kunnassa olevalla työttömällä on mahdollisuus käydä ilmaisessa terveystarkastuksessa. Terveystarkastukseen ohjaaminen tapahtuu kunnan työllisyysasioita hoitavan henkilön kautta. Vuosittain ilmaiseen terveystarkastukseen ohjataan/ohjautuu alle 20 henkilöä.

Kunnan palkkatukityöllistäminen

Keminmaan kunta varaa vuosittain määrärahaa kuntaan palkkatuella palkattavien henkilöiden kustannuksiin 300.000 - 310.000,- euroa. Kuntaan tulevat palkkatukityöllistetyt sijoitetaan lähinnä sivistys-, ikäihmisten- ja vammaispalveluihin tai teknisen puolen palveluihin.

Kunnalla on myös mahdollisuus palkata määrärahojen puitteissa palkkatuella työtön ja siirtää hänet siirtosopimuksella joko yritykseen tai yhdistykseen. Tätä mahdollisuutta käytetään muutaman kerran vuodessa.

Kunnan palkkatukityöllistämisestä vastaa hallintopäällikkö.

Kesätyöpaikat

Keminmaan kunta on jo pitkään myöntänyt kesätyöseteleitä keminmaalaisten nuorten työllistämiseen. Setelin arvo vuonna 2017 on 350 € ja sillä nuori (16–18 -vuotias) voi työllistyä Meri-Lapin alueella olevaan yritykseen tai rekisteröityyn yhdistykseen.

Nuorten työpaja ja Lappian seinätön työpaja

Keminmaan kunta on mukana Ammattiopisto Lappian ja Pohjantähtiopiston ESR-rahoitteisessa työpajahankkeessa. Hanke kestää 9/2019 saakka. Osa hanketta on nuorten työpaja, joka on tarkoitettu keminmaalaisille alle 29-vuotiaille nuorille. Paja on ns. matalamman kynnyksen työpaja ja se on ”auki” kolme (3) kertaa viikossa. Työpaja on asiakkaalle vapaaehtoinen.

Toinen osa hanketta on Ammattiopisto Lappian toteuttama seinätön työpaja, jonka kohderyhmänä ovat myös keminmaalaiset alle 29-vuotiaat

nuoret. Seinätön työpaja on ns. koulutuksellinen/ opinnollistamispaikka, jossa nuori voi käydä suorittamassa ammattitutkintojen osia.

Hanke on alkanut 4/2017 ja Keminmaan työpajan osalta 9/2017.

Tehtävän anto: Keminmaan työllistämisen toimintamalli

Ehdotus työllistämisen toimintamalliksi on Keminmaan kunnalle tehty esitys siitä, miten meidän mielestämme tulisi Keminmaan kunnan työllisyyttä hoitaa.

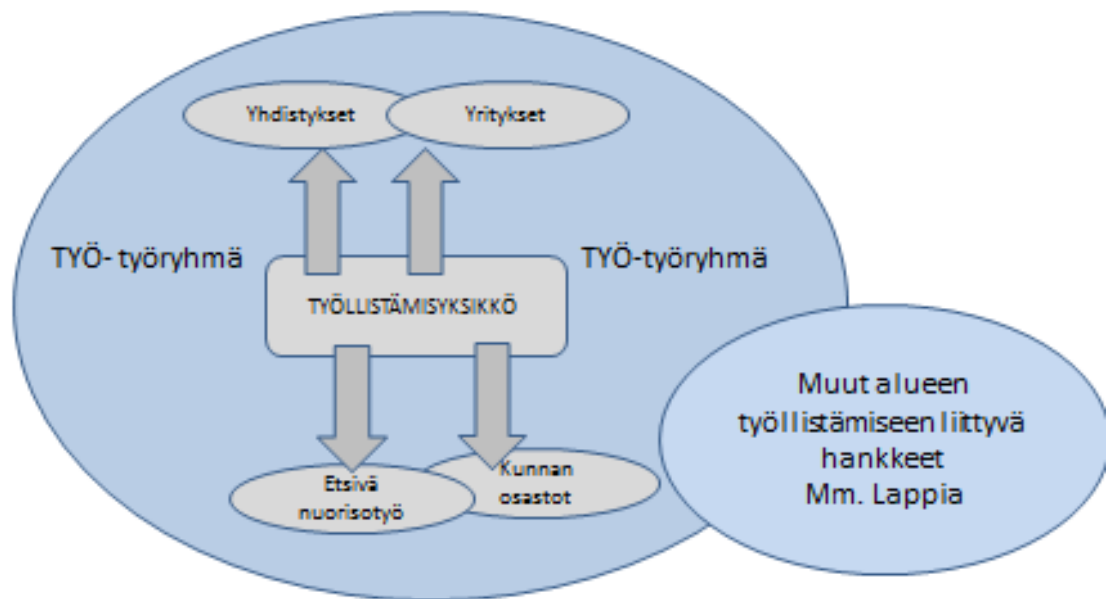
Ajatuksena on luoda tapa, jossa kunta koordinoi alueensa työtä vailla olevia ja heidän ohjaukseen siten, että he pääsisivät mahdollisimman pian työttömäksi jäätyään avoimille markkinoille töihin. Tämä tapahtuu jokaisen työttömän oman työllistymispolun kautta. Jokainen polku on erilainen ja vaatii erilaisia toimenpiteitä.

Ehdotus toimintamalliksi lähtee ajatuksesta, että Keminmaassa on työllistämisasioita hoitava **erillinen työllistämisyksikkö**, johon kuuluu kaksi (2) työsuunnittelijaa, kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja (1) sekä sosiaaliohjaaja (1). Koska työllistämisyksikköön ohjautuminen on vapaaehtoista, ei se luultavasti tule ”saamaan käsiinsä” kaikkia alueen työttömiä, mutta lähtökohtana on, että työttömäksi jäävät kävisivät työllistämisyksikössä. Tiedon yksiköstä he ovat saaneet työvoimatoimistosta, nettisivuilta tai tiedotusvälineistä. Pääpaino kuitenkin on pitkäaikaistyöttömien saaminen töihin tai kuntouttavan työtoiminnan piiriin.

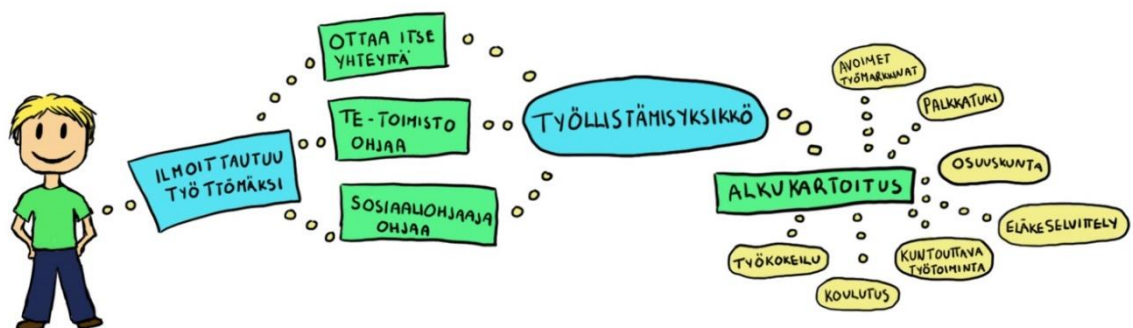
Työllistämisyksikön tehtävänä on hoitaa laaja-alaisesti Keminmaan kunnan työllistämisasioita ja sen tulee kiinnittää huomiota erityisesti palvelun asiakaslähtöisyyteen ja oikea-aikaisuuteen. Työllistämisyksikön kanssa yhteistyötä tekevien tulee olla jatkuvasti tietoisia siitä mitä työllistämisyksikössä tapahtuu. Tämä siksi, että asiakkaan palvelun on oltava joustavaa ja saumatonta.

3. Ehdotus toimintamalliksi

Toimintamallin lähtökohtana on, että paikalliseen työllistämistyöhön saadaan osallistumaan kaikki asian kannalta keskeiset toimijat. Vaikka operatiivinen työ kuuluu työllistämisyksikölle, tulee myös muita toimijoita kuulla. Tähän työhön on perustettu (31.8.2017) TYÖ-työryhmä, jonka on tarkoitus kokoontua pari-kolme kertaa vuodessa. Työryhmä voi kutsua kokoukseensa osallistujia mm. alueen eri hankkeista.

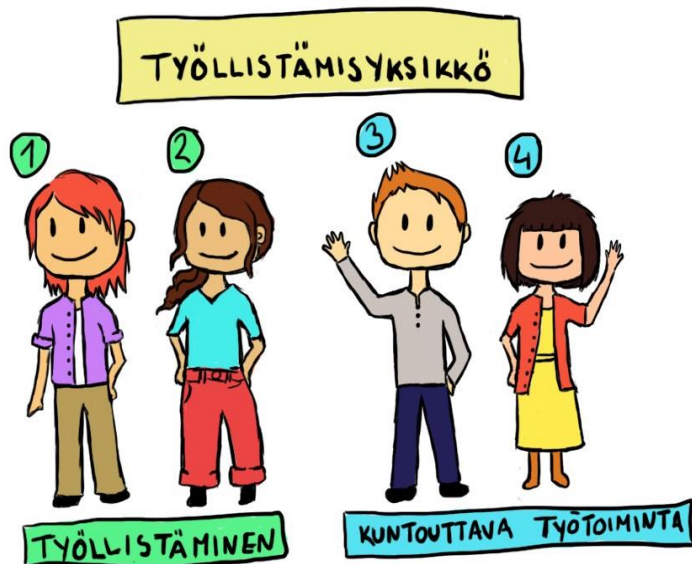
Hankkeen toteutuksen aikana on kiinnitetty huomiota siihen, millaisten välineiden ja menetelmien kautta saadaan paras hyöty aikaiseksi sekä millaisia kehittämistarpeita asioissa on. Toimintamalli sisältää kokonaisvaltaisen työllistymisen ohjauspolun, jossa huomioidaan työttömien yksilölliset tarpeet, mutta myös työnantajien tarpeet ja työllistämisen mahdollistaminen.

Kuva 1: Yleiskuva keminmaalaisen työttömän ohjautuvuudesta työllistämisyksikköön ja alkukartoituksen jälkeisistä mahdollisuuksista.

Prosessikuvaus siitä, mitä tapahtuu kun keminmaalainen ihminen jää työttömäksi

1. Hän tulee työllistämisyksikköön

Kuva 2: Työllistämisyksikön rakenne

Työllistämisyksikköön asiakas tulee, kun hän on jäänyt työttömäksi tai tulee määräaikaikäkseen.

Tiedon työllistämisyksiköstä hän on saanut joko työvoimatoimistolta/ kunnan nettisivuilta tai tiedotusvälineistä.

Työllistämisyksikkö ottaa aina yhteyttä asiakkaaseen, joka tulee kunnan ns. kela-listalle.

Työllistämisyksikön työllistämisosasto

- 3) Koko yksikön vastaava työllistäminen, yritys ja yhdistysyhteistyö
TYÖLLISTÄMISPÄÄLLIKKÖ
- 4) Työllistäminen, koulutus
TYÖNSUUNNITTELIJA

Työllistämisyksikön kuntouttavan työtoiminnan osasto

- 1) Kuntouttava työtoiminta
aktivointisuunnitelma
SOSIAALIOHJAAJA
- 2) Kuntouttava työtoiminta
työpaja, ryhmät
TYÖTOIMINNAN OHJAAJA

Kun asiakas on tullut työllistämisyksikköön, räätälöidään hänelle oma työllistymisen polku. Ryhmät 1,2 ja 3 jäävät työllistämisyksikön ”työllistämisosaston” hoidettavaksi ja ryhmät 4 ja 5 siirtyvät ”työllistämisyksikön kuntouttavan työtoiminnan” piiriin.

2. Asiakkaalle tehdään alkukartoitus, jonka jälkeen hänet siirretään jatkotoimenpide-ryhmään.

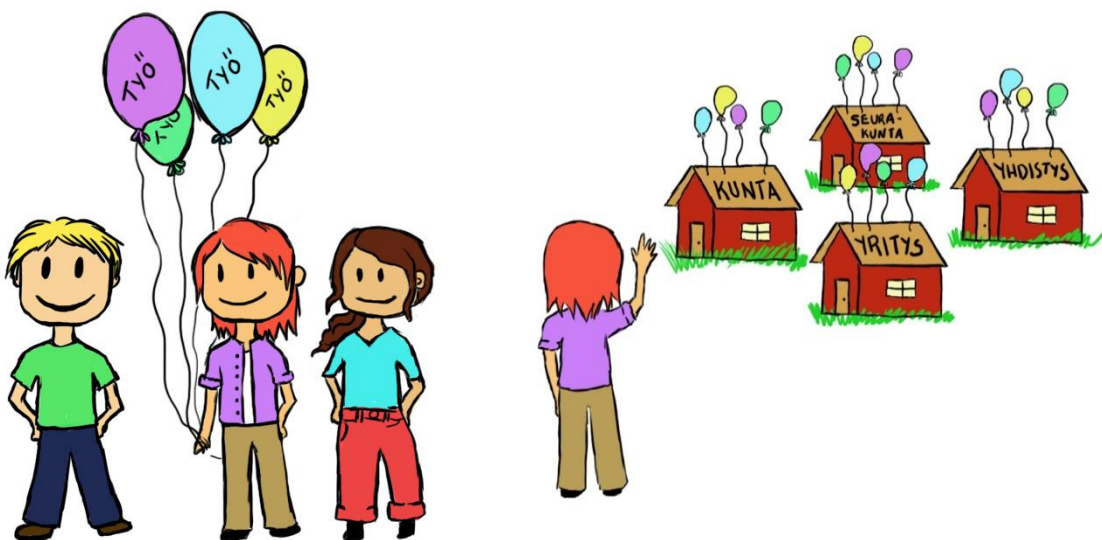
Kuva 3. Asiakkaan alkukartoitus ja jatkotoimet

1. Helposti työllistyvät

Työllistämisyksikössä asiakkaalle tehdään alkukartoitus, jossa selvitetään asiakkaan tilanne. Kartoituksessa selvitetään mm. ammatillista osaamista, työkykyä ja terveyttä koskettavia asioita

Alkukartoituksen jälkeen asiakas voidaan siirtää johonkin seuraavista ryhmistä:

- 1) Helposti työllistyvät
- 2) pienellä avulla työllistyvät
- 3) uranvaihtajat/koulutuksen ajantasaistajat
- 4) suurta apua vaativat
- 5) ei enää työelämään kuuluvat

Kuva 4. Helposti työllistyvän mahdollisuudet

Helposti työllistyvät työnhakijat omaavat hyvän ammattitaidon, ajantasaisen koulutuksen ja valmiudet hakea töitä.

Heidän mahdollinen työpaikka on kunta, yritys tai yhdistys. Vain osa auki olevista työpaikoista tulee virallisesti auki, joten piilotyöpaikkojen etsiminen ja löytäminen on yksi mahdollisuus työllistyä. Jos asiakkaalla on vahva osaaminen ja halu, hän voi kokeilla siipiään yrittäjänä osuuskunnan kautta.

Työllistymisen apuvälineinä voidaan käyttää työkokeilua tai palkkatuettua työtä, MIKÄLI siihen on oikeus. Palkkatukioikeudesta päättävät aina työvoimaviranomaiset.

Tilanne-esimerkki A:

Asiakas Antti tulee työllistämisyksikköön ilmoittamaan, että on jäänyt työttömäksi ja haluaisi löytää uuden työn. Antti on koulutukseltaan laitoshuoltaja. Työllistämisyksikössä todetaan että juuri nyt ei ole laitoshuoltajan paikkoja auki. Kannustetaan Antti ottamaan yhteyttä yrityksiin, joissa voitaisiin olettaa olevan laitoshuoltaja-alan töitä.

Viikon kuluttua Antti ilmoittaa löytäneensä työpaikan paikallisesta autoliikkeestä.

2. Pienellä avulla työllistyvät

Kuva 5. Pientä apua työnhakuun.

Pienellä avulla työllistyvät omaavat yleensä koulutuksen, mutta tietotaito on vanhentunutta joko pitkän työttömyyden tai muun syyn takia pitkään työmarkkinoilta poissa olemisen takia.

Heidän mahdollinen työpaikka on kunta, yritys tai yhdistys. Tässä voidaan käyttää myös siirtosopimusta, jos tarve vaatii ja taloudelliset resurssit antavat myöten.

Työllistymisen edistämiseksi opetellaan työnhakutaitoja ja -menetelmiä sekä käydään yhdessä työsuunnittelijan kanssa yritys- ja yhdistysvierailuilla.

Työllistymisen apuvälineinä voidaan käyttää työkokeilua tai palkkatuettua työtä, mikäli siihen on oikeus.

Tilanne-esimerkki B:

Asiakas Antti tulee työllistämisyksikköön. Hän on ollut jo pitkään työttömänä, koska ei ole uskaltanut hakea töitä, kun tuntee, että ei osaa hakea ja kysellä töitä. Työllistämisyksikössä käydään läpi työnhakutaitoja mm. työpaikkahakemuksen ja cv:n tekemiseen. Tutkitaan yhdessä avoimia työpaikkoja netin kautta ja huomataan, että

juuri edellisellä viikolla on ollut paikallisessa yrityksessä avoinna laitoshuoltajan paikka. Työllistämisyksikkö on yhteydessä ko. yritykseen ja selvittää, olisiko heillä mahdollisuus tulla käymään yritysvierailulla. Vierailun aikana huomataan, että Antilla on sellaista osaamista mitä yrityksessä tarvitaan. Antti selvittää työvoimatoimistosta onko hänellä oikeutta palkkatukeen. Palkkatukioikeutta on 40 %. Työnantaja on halukas ottamaan Antin töihin vuodeksi, mutta haluaa nähdä Antin taitoja kuukauden ajan työkokeilussa.

3. Uranvaihtajat ja koulutuksen ajantasaistajat

Kuva 6. Koulutukselliset mahdollisuudet

Uranvaihtajat ja koulutuksen ajantasaistajat ovat pitkään töissä olleita, ja päättäneet vaihtaa alaa tai "päästä ylenemään" uudelleen kouluttautumalla. Koulutus voi olla myös vanhentunut, ja sen päivitys on ajankohtaista.

Työllistymisen edistämiseksi haetaan yhdessä työsuunnittelijan kanssa sopivia paikkoja työvoimakoulutuksiin/ näyttötutkintoihin/oppisopimuspaikkoihin tai hakeudutaan aikuiskoulutukseen.

Tilanne-esimerkki C

Asiakas Antti on päättänyt vaihtaa alaa, koska alueelta ei löydy hänen ammatissaan oleville töitä ja terveydelliset syyt tuottavat ongelmia. Antti on ajatellut lähteä kaupalliseen koulutukseen. Yhdessä työllistämisyksikön kanssa tutkitaan koulutusmahdollisuuksia ja ollaan yhteydessä Ammattiopisto Lappiaan, jossa tarvittavaa koulutusta annetaan. Antti hakee näyttökoulutukseen ja valmistuu sieltä 2.5 vuoden kuluttua

Tilanne-esimerkki D

Asiakas Antti on lähihoitaja, mutta on aikoinaan käynyt lapsi- ja nuorispuolen koulutuksen, mutta nyt tahtoisi vaihtaa vanhuspuolelle. Yhdessä työllistämisyksikön kanssa Antti hakeutuu osatutkintoon, jolla voi suorittaa vanhustyön pätevyyden.

4. Suurta apua vaativat

5. Ei enää työelämään kuuluvat

Ryhmään 4 ja 5 lukeutuvat asiakkaat tulevat ensimmäiseksi työllistämisyksikön sosiaaliohjaajan luo aktivointisuunnitelman tekoon.

Aktivointisuunnitelman teon jälkeen he siirtyvät kuntouttavaan työtoimintaan.

Kuva 7

Asiakas, työvoimaviranomainen ja sosiaaliohjaaja tekevät aktivointisuunnitelman, jossa määritellään asiakkaan työllistymiseen ja arjen hallintaan asioita

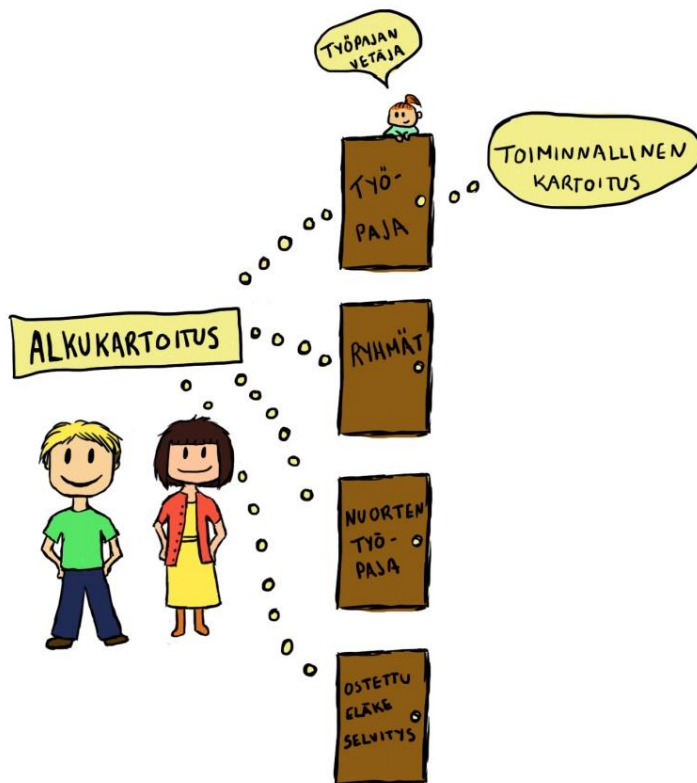
Kuva 8. Toiminnallisen kartoituksen tekee työllistämisyksikön työtoiminnan ohjaaja.

Suurta apua vaativat siirtyvät kuntouttavaan työtoimintaan jossa työtoiminnan ohjaaja tekee asiakkaalle toiminnallisen kartoituksen.

Kartoitus tehdään työn/ryhmän ohessa niin että pystytään näkemään asiakkaan

- työelämän taidot
- oppimisvaikeudet
- ryhmätyötaidot
- arjen hallintataidot

Näiden tietojen pohjalta voidaan asiakasta auttaa oikeissa asioissa ja pystytään kehittämään niitä osa-alueita missä on ongelmia.

Kuva 9. Kuntouttavan työtoiminnan kautta asiakkaalle löydetään sopiva paikka, jossa hän voi kokeilla työn ja arjen pelisääntöjä.

Kuntouttavasta työtoiminnasta asiakas voi

- siirtyä työpajalle töihin ja arjessa pärjäämisen testaamiseen
- jatkaa kuntouttavan työtoiminnan ryhmissä (1-4 pv /viikko),
- siirtyä nuorten työpajalle
- ostopalveluina suoritettavaan työkyvyn selvitykseen
- Onnistuneen työpajajakson jälkeen asiakas pyritään saamaan työkokeiluun, palkkatuettuun työhön ja avoimille työmarkkinoille, mikäli työkyky antaa periksi.
- kun asiakas todetaan työkykyiseksi, mutta ehkä ei vielä kokopäiväisesti, voidaan häntä työllistää lyhytjaksoisiin töihin osuuskunnalle

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta mahdollistaa kuntoutettavan työllistämisen myös yhdistyksiin. Etsitään Keminmaan alueelta yhdistyksiä, jotka voisivat työllistää ja valvoa (=hoitaa työnjohdolliset tehtävät) kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita.

Tilanne-esimerkki E

Asiakas Antti kutsutaan työvoimatoimistoon/työllistämisyksikköön, koska hänelle pitää tehdä aktivointisuunnitelma. Aktivointisuunnitelma tehdään kaikille yli 300 päivää työttömänä olleille. Asiakas Antti tulee sovittuna aikana paikalle ja aktivointisuunnitelma tehdään yhdessä Antin, sosiaaliohjaajan ja työvoimavirkailijan kanssa. Aktivointisuunnitelmaan kirjoitetaan asioita, jotka parantavat Antin työllistymistä ja arjen hallintaa. Yhdessä sovitaan, että Antti lähtee kuntouttavaan työtoimintaan ainakin 2 pv/viikko. Läsnaolopäivien määrää lisätään Antin työkyvyn paranemisen mukaan. Kun Antti on ollut kuntouttavassa työtoiminnassa 8 kk, todetaan hänen olevan valmis siirtymään kunnan työpajalle töihin. Työpajalla hänelle räätälöidään työ, joka on hänen kykyjensä mukainen. Hyvin menneen pajatyoiskentelyn jälkeen Antti voi päästä tekemään tuntitöitä osuuskunnan kautta esim. yrityksiin.

Tilanne-esimerkki F

Asiakas Antti on pitkään ollut sairauslomalla ja välissä työttömänä. Varsinaisen ammatin töitä Antti ei pysty tekemään ollenkaan, koska hänen selkänsä on huonossa kunnossa. Antti on käynyt lääkärillä selkänsä kanssa, ja lääkäritkin ovat sitä mieltä että mies kuuluisi eläkkeelle.

Työllistämisyksikkö tekee sopimuksen ulkopuolisen selvityksen eläkemahdollisuudesta. Käytännössä Antti menee ulkopuolisen tahon testattavaksi työkykynsä suhteen. Samaan aikaan sosiaaliohjaaja dokumentoi Antin muuta aiempaa työ- ja sairaushistoriaa. Ulkopuolinen työkykyarvioitsija antaa oman lausuntonsa Antin työkyvystä. Lausunto laitetaan yhdessä sosiaaliohjaajan keräämän materiaalin kanssa KELAan joka tekee lopullisen päätöksen siitä pääseekö Antti eläkkeelle.

Tämä ulkopuolinen arvioija on tärkeä, koska yleislääkärit harvemmin kiinnittävät huomioita kokonaisuuteen ja työkykyyn. Muualla on todettu ulkopuolisen arvioijan lausunnot nopeuttavan eläkkeelle pääsyä.

Vastuualue	Ryhmä	Tehtävät	Tavoitteet
Työllistämisyksikkö/ työllistämisosasto	Helposti työllistyvät	*Työnhakutaidot ja – menetelmät *Yhteydet yrityksiin ja yhdistyksiin *Sähköpostilistat *Henkilökohtaiset käynnit	Avoimet työmarkkinat Palkkatukityö Työkokeilu
	Pienellä avulla työllistyvät	*Työnhakutaidot ja – menetelmät *Yhteydet yrityksiin ja yhdistyksiin *Sähköpostilistat *Henkilökohtaiset käynnit	Avoimet työmarkkinat Palkkatukityö Työkokeilu
	Uranvaihtajat ja koulutuksen ajantasaistajat	*Sopivien koulutus- vaihtoehtojen etsintä	Näyttötutkinnot Oppisopimus Aikuiskoulutus
Työllistämisyksikkö/ työtoiminnanohjaaja sosiaalihojaaja	Suurta apua vaativat	Siirtyvät kuntouttavaan työtoimintaan, jossa kartoitetaan *työelämäntaidot *oppimisvalmiudet *ryhmätyötaidot *arjenhallinta	Arjen pelisääntöjen kokeileminen kierrätyspajalla ➡ *kunnan yksiköt *yhdistykset
	Ei enää työelämää kuuluvat	Siirtyvät kuntouttavaan työtoimintaan, jossa kartoitetaan *työelämäntaidot *oppimisvalmiudet *ryhmätyötaidot *arjenhallinta *terveysseelitys	1-2 päivää kuntouttavan työryhmä/viikko Ulkopuoliselta arvioilta ostettava työkykyselitys ➡ ELÄKKEELLE!

4. Ehdotukset toimenpiteiksi

Edellä kirjoitetun toimintamallin käytäntöön saattaminen vaatii toimenpiteitä, jotka on kirjoitettu tähän toimenpiteiksi.

1.1. Perustetaan Keminmaan työllistämisyksikkö

Työllistämisyksikkö tarjoaa kunnalle, yhdistyksille ja yrityksille yksilöllisiä työllistämisen ja asiantuntijapalveluita sekä hoitaa ko. tehtävien byrokratiaa. Työllistämisyksikön tehtävänä on mm. velvoitetyöllistäminen, palkkatukityöllistäminen, kuntalisien maksatus ja kesätyöntekijöiden organisointi (myös koululaisten kesätyöt).

Toiminta: Palkatut/ostetut työntekijät hoitavat Keminmaan kunnan työllistämiseen liittyvät asiat yhteistyössä TYÖ-työryhmän kanssa. Heidän tehtävänä on asiakkaiden ja työnantajien palvelutarpeen arviointi, kuntaan työllistäminen, alueen yritysten työllistämisyhteistyö ja oppisopimuskoulutukseen ohjaus.

Mittarit: Työllistettyjen määrä, koulutukseen ohjautuneiden määrä, kunnan maksaman työmarkkinatuen osarahoitus laskee.

1.2. Perustetaan Keminmaan (kierrätyksen) työpaja

Työpaja toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Rantatuvan ohjaajan kanssa. Työpajan toiminta jakautuisi eri osioihin asiakkaiden osaamisen ja taitojen mukaan. Osa voisi purkaa tavaroita, osa lajitella, osa valmistaa niistä uusiokäyttötavaroita.

Toiminta: Palkataan työpajalle vetäjä (palkkatuella) ja hän yhteistyössä Rantatuvan ohjaajan organisoii toimintaa.

Mittarit: Kierrätyspajalle ”työllistyneiden” määrä.

1.3. Työ-työryhmän kokoukset / työnantaja yhteistyö

EST-Keminmaa hankkeen aikana on perustettu TYÖ-työryhmä, joka koostuu Keminmaan kunnan alueella olevista toimijoista jotka a) työskentelevät kohderyhmän (työttömät) kanssa ja/tai b) työllistävät palkkatuella kohderyhmän jäseniä. Työryhmän tulee miettiä menetelmiä miten saataisiin paikalliset yrittäjät mukaan pohtimaan Keminmaan työllisyyden kokonaisvaltaista hoitoa ja edistämistä. Työryhmä koostumusta laajennetaan siten, että siinä on monialaista osaamista ja joka voi tarvittaessa nopeastikin reagoida muuttuviin tilanteisiin

Toiminta: Tekee vuosittain työllisyysuunnitelman, jonka valtuusto hyväksyy osaksi kuntastrategian painopisteitä.

Mittarit: Kokouksia 3-5 kertaa/vuosi
Työllistämissuunnitelma etenee

1.4. Työttömien terveystarkastusten jatkaminen

Valtio on osoittanut kunnille valtionosuusjärjestelmässä rahaa pitkäaikaistyöttömien terveystarkastuksia varten.

Toiminta: Työllistämisyksikkö ohjaa työttömiä terveystarkastukseen sen mukaan kuin tarpeelliseksi katsoo tai asiakas sitä pyytää.

Mittarit: Lähetteen saaneet käyvät tarkastuksessa. Lukumäärät tuodaan TYÖ-työryhmän tietoisuuteen liitettäväksi työllisyysuunnitelman toteutumisasiiraporttiin.

1.5. Osuuskuntatoiminnan tukeminen

Keminmaahan on perustettu monialainen työosuuskunta, jonka tarkoitus on luoda alueelle työmahdollisuuksia sekä tavan toimia ja työskennellä yrittäjämäisesti ilman suoraan yrittäjyyden riskiä. Osuuskunta tarjoaa töitä lähinnä omille jäsenilleen, mutta kun alueelta palveluntarvetta tulee, niin osuuskunta voi palkata mm. kuntouttavan työtoiminnan kautta henkilöitä lyhyisiin työsuhteisiin. Mm. lumenluontiin ja ruohonleikkuuseen.

Tarkoitus on, että osuuskunta tulee omissa toiminnoissaan huomioimaan ja tarjoamaan mahdollisuuksia myös vaikeimmassa asemassa oleville työttömille.

Toiminta: Neuvotellaan osuuskunnan kanssa erilaisissa työllistämistilanteissa olevien siirtämisestä osuuskunnan palvelukseen. Tässä voidaan käyttää hyödyksi mm. työkokeilua tai siirtosopimusta.

Huomioidaan osuuskunta erilaisissa kilpailutustilanteissa ja ostetaan suoraan palveluita, jotka eivät ole hankintalain mukaan kilpailutettavia palveluja.

Mittari: Työllistyneiden ja toimeksiantojen määrä

1.6. Kuntouttavan työtoiminnan järjestämissopimuksia yhdistyksille

Kunnalla on kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvelvollisuus ja se voi tehdä kirjallisen sopimuksen työtoiminnan järjestämisestä mm. rekisteröidyn yhdistyksen kanssa.

Toiminta: Selvitetään, olisiko Keminmaan kunnan alueella yhdistyksiä, jotka voisivat ja haluaisivat antaa kuntouttavassa työtoiminnassa olevalle työpaikan ja tarvittavan ohjauksen.

Keminmaan kunta jakaa kyläyhdistyksille vuosittaista tukea toimintaan eri kriteerien mukaan. Jatkossa kuntouttavan työtoiminnan asiakkaalle tarjottu työpaikka ja tarvittava opastus ja seuranta tuovat yhden lisäpisteen hakemukseen.

Mittarit: Yhdistysten kanssa tehtyjen sopimusten lukumäärä.

5. Yleistä pohdintaa

Tässä vaiheessa työllisyyden hoidon mallintaminen on vaikeaa, koska ei ole mitään varmaa tietoa siitä, miten maakuntauudistus vaikuttaa asiaan. Lapissa on aloitettu Lapin alueellinen työllisyyskokeilu, joka mallintaa tulevaa maakuntauudistuksen jälkeistä aikaa. Työllisyyskokeilussa vastuu julkisen työvoima- ja yrityspalveluiden tarjoamisesta työttömille siirtyy työttömän kotikunnan vastuulle. Työllisyyskokeilussa on mukana Kemi, Kemijärvi, Rovaniemi, Sodankylä ja Tornio. Näissä kunnissa kotikunta tarjoaa palvelut yhtäjaksoisesti työttöminä työnhakijoina vähintään 12 kuukautta olleille, jotka eivät mainittuna aikana ole olleet työttömyysturvalain mukaisessa työllistymistä edistävässä palvelussa. Kokeilun tavoitteena on luoda työnhakija- ja työnantaja-asiakkaiden asiakaslähtöinen, kokonaisvaltainen ja hallintoalojen rajat ylittävä kustannusvaikuttava toimintamalli vuoden 2019 jälkeiseen aikaan. Samalla luodaan edellytykset maakunnan ja kunnan väliselle sopimuksellisuudelle sekä selkiytetään kasvupalvelujen järjestäjän ja tuottajan roolia.

Tämä antaa selkeän kuvan siitä, että kunnilla tulee säilymään vastuu työttömyyden hoidosta. Se on hyvä asia, sillä jos palvelut karkaavat entistä kauemmas, niin suurin kärsijä on työtön. Mielestämme työnjaon tulisi olla sellainen että kunta hoitaa ja organisoii omaa työllisyyden hoitoaan. Maakunta puolestaan hoitaa ja koordinoi laajempia kokonaisuuksia muun muassa vastaamalla yritysten kasvavaan työvoiman tarpeeseen täsmäkoulutuksella.

Mielestämme työllistämistoimissa, kuten muissakin ihmisiin kohdistuvissa toimissa, pitäisi lisätä ennaltaehkäisevää ja varhaista puuttumista. Tulokset ehkä eivät näy kunnan taloudessa heti, mutta pitkäjäksoisesti ja jämäkästi toteutettuna työn tulokset näkyvät mm. sairaanhoitomenoissa ja ihmisten yleisen hyvinvoinnissa. Työllistämiseen ja työttömyyteen liittyvät asiat tulee saada näkymään kuntien hyvinvointikertomuksissa niin ennaltaehkäisevänä työnä kuin myös strategisena valintana.

Toivomme, että laatimamme ehdotus toimintamalliksi auttaa Keminmaan kuntaa ja sen päättäjiä ymmärtämään työllistämisen kokonaisuuksia ja tekemään päätöksiä, edesauttavat kunnan alueella työttömänä olevien ihmisten työllistymistä.

Eija Leppäjärvi

Milla Liukkonen

projektipäällikkö

työnsuunnittelija

Liite 1

Termistö

Kun puhutaan työllistämisestä, menevät termit sekaisin jopa asioiden kanssa ammatikseen toimivilta. Ei siis voitane odottaa, että työttömille termit olisivat selviä. Alla on avattuna työllisyyden ja työllisyydenhoidon termejä.

Työtön= Työtön työnhakija on henkilö, joka ei ole työsuhteessa, ei työllisty yritystoiminnassa eikä ole päätoiminen opiskelija. Työttömänä pidetään myös työsuhteessa olevaa henkilöä, joka on kokonaan lomautettu tai jonka säännöllinen työaika viikossa on alle neljä (4) tuntia.

Pitkäaikaistyötön =

Pitkäaikaistyötön on henkilö, joka on ollut yhtäjaksoisesti työttömänä yli 12 kuukautta.

Työllinen = Henkilö, joka on tehnyt ansiotyötä vähintään tunnin rahapalkkaa tai luontaisetta vastaan tai voittoa saadakseen. Ihminen, joka on ollut vain tilapäisesti pois työstä joko äitiys- tai isyysvapaan, oman sairauden tms. syyn takia, joka on kestänyt alle kolme (3) kuukautta. Työlliset voivat olla palkansaajia, yrittäjiä tai samassa kotitaloudessa asuvan perheenjäsenen yrityksessä palkatta työskenteleviä.

Työttömyysaste =

Prosenttiosuus saman ikäisestä työvoimasta eli työllisistä ja työttömistä. Koko väestön työttömyysaste lasketaan 15–74 vuotiaiden työttömien prosenttiosuutensa saman ikäisestä työvoimasta.

Työllisyysaste=

Työllisyysaste on prosenttiosuus samanikäisestä väestöstä. Se lasketaan 15–74 vuotiaiden työllisten prosenttiosuutena samanikäisten väestöstä.

Piilotyötön=

Piilotyötön on työvoiman ulkopuolella oleva henkilö, joka haluaisi tehdä ansiotyötä ja olisi siihen käytettävissä kahden viikon kuluessa, mutta ei ole etsinyt työtä neljän viimeisen viikon aikana. Yleensä

piilotyöttömyyden syinä on luopuminen työhausta, opiskelu, lasten hoito tai terveydelliset syyt.

Piilotyöpaikka=

Piilotyöpaikka on työpaikka, jota ei syystä tai toisesta ole laitettu avoimesti hakuun. Piilotyöpaikka voi olla juuri avautunut mm. äitiys-, sairaus- tai muulle lomalle lähdön takia eikä uudelleen rekrytointia ole ehditty aloittaa.

Kela-lista =

Yleisesti käytettävä nimi yli 300 päivää työttömänä olleista ihmisistä, joiden työttömyyskorvauksista kunnat maksavat puolet (50 %)

Työkokeilu =

Työkokeilu on toimenpide, jossa työtön voi mennä yritykseen, yhdistykseen tai kuntaan/valtiolle tekemään töitä, joita työkokeilupaikassa yleensäkin tehdään. Työkokeilun tarkoitus on että työtön voisi selvittää omia ammatinvalinta- ja uravaihtoehtojaan taikka mahdollisuuksia palata työmarkkinoille.

Työkokeilu on työttömän ja työnantajan välinen sopimus, jonka TE-toimisto joko hyväksyy tai hylkää. Työkokeilu voi kestää vuoden (12 kk) ja yhdellä työnantajalla maksimissaan kuusi (6) kuukautta.

Palkkatukityö=

Palkkatukityö on normaali työehtosopimusten mukainen työsuhde, jonka palkkauskustannuksiin TE-toimisto voi myöntää palkkatukea maksimissaan 50 %, 40 % tai 30 %. Tukea voi saada kuudesta (6) kuukaudesta yhteen (1) vuoteen.

Palkkatukiprosentti =

Palkkatukiprosentti määräytyy henkilön työttömyyden pituuden ja ammatillisessa osaamisessa olevien puutteiden mukaan. Tarkasta palkkatukiprosentti aina ennen rekrytointia TE-toimistosta!

Kuntouttava työtoiminta =

Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen perustuu aktivointisuunnitelmaan, jonka työ- ja elinkeinotoimiston ja kunnan sosiaalihuollon viranomainen laativat asiakkaan kanssa.

Asiakkaalle suunnitellaan palvelukokonaisuus, joka kirjataan aktivointisuunnitelmaan. Suunnittelussa otetaan huomioon asiakkaan henkilökohtainen tilanne, joka määrittelee sen, mitä palveluita asiakkaalle palvelukokonaisuudessa tarjotaan.

Kuntien on järjestettävä kuntouttavaa työtoimintaa pitkään työttöminä olleille, jotka saavat työmarkkinatukea tai toimeentulotukea ja jotka eivät työ- ja toimintakykynsä takia kykene osallistumaan TE-hallinnon ensisijaisiin palveluihin.

Kuntouttavaa työtoimintaa järjestetään asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan osa- tai kokopäiväisesti 1-5 päivänä viikossa (1.7.2015 alkaen 1-4 päivänä viikossa) 3-24 kuukauden ajan. Toiminnan on oltava tavoitteellista siten, että se parantaa asiakkaan elämänhallintaa ja toimintakykyä, jotta hän voisi työllistyä, hakeutua koulutukseen tai osallistua TE-hallinnon työllistymistä edistäviin palveluihin. Lähde: STM (<http://stm.fi/kuntouttava-tyotoiminta>)

Velvoitetyöllistettävä

Laki julkisista työvoima- ja yrityspalveluista velvoittaa turvaamaan työttömälle työnhakijalle mahdollisuuden työllistymistä edistävään kuntoutukseen tai työvoimakoulutukseen, jos hänen oikeutensa työttömyyspäivärahaan päättyy 500 päivän enimmäisajan johdosta hänen täytettyään 57 vuotta, mutta ennen kuin hän täyttää 60 vuotta. Mikäli henkilö ei työllisty avoimille työmarkkinoille, eikä hänelle voida järjestää soveltuvaa työvoimakoulutusta, kuntoutusta tai palkkatuettua työtä muun kuin kunnan palveluksessa, on hänen kotikuntansa TE-toimiston ilmoituksen jälkeen järjestettävä hänelle työtekomahdollisuus (=”velvoitetyö”) kuuden kuukauden ajaksi (=”työllistämisvelvoite”).

Kunnan on järjestettävä työtekomahdollisuus siten, että työllistettävä voi aloittaa työn työttömyyspäivärahan 500 päivän enimmäisajan täytyessä.

Liite 2

Lainsäädäntö

Suomessa työttömän arkea ja työllistämistä säätelevät monet lait. Tarkoituksena on turvata ja taata ihmiselle oikeuksia ja suojaa.

Aiemmin työllisyydestä on vastannut pääsääntöisesti TE-hallinto, mutta nykyvuosina vastuuta pitkäaikaistyöttömyyden hoidosta on siirretty kuntien vastuulle. Tulevaisuus on tässäkin vielä auki. Uudessa maakuntamallissa **maakunta tulee todennäköisesti vastaamaan** pitkäaikaistyöttömien (vähintään 300 päivää työtön / yli 25 v ja ollut yhtäjaksoisesti yli 12 työtön/ alle 25 v ja ollut yhtäjaksoisesti yli 6 kk työtön) palvelun tarpeesta.

- **Suomen Perustuslaki**

”Jokaisella on lain mukaan oikeus hankkia toimeentulonsa valitsemallaan ammatilla, työllä tai elinkeinolla. Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus työhön sekä edistettävä työllisyyttä” Oikeus työhön ja elinkeinovapaus (11.6.1999/7, 18§)

- **Sosiaalihuoltolaki**

”Tarkoituksena on edistää ja ylläpitää hyvinvointia, sosiaalista turvallisuutta, osallisuutta sekä asiakaskeskeisyyttä, turvata yhdenvertaisuutta sekä riittävät ja laadukkaat sosiaalipalvelut. Lailla halutaan turvata myös asiakkaan oikeutta hyvään palveluun ja kohteluun sosiaalihuollossa, parantaa yhteistyötä sosiaalihuollon sekä muiden toimijoiden välillä. ” (30.12.2014/ 1301, 1 §)

- **Työttömyysturvalaki**

”Lain mukaan työttömälle työhakijalle korvataan työttömyydestä aiheutuneita taloudellisia menetyksiä tukien hänen mahdollisuuksiaan hakea työtä ja parantaa edellytyksiään tai palata työmarkkinoille” (9.7.2011/636, § 1)

- **Laki työllistymistä edistävästä palvelusta**

”Monialaisen yhteispalvelun tavoitteena on edistää työttömien henkilöiden työllistymistä tarjoamalla heille henkilökohtaisen palvelutarpeen mukaisia julkisia työvoimapalveluja sekä sosiaali-, terveys-, ja kuntoutuspalveluja (30.12.2014/ 1396)

- **Laki julkisesta työvoima ja yrityspalvelusta**

"Valtio pyrkii edistämään työmarkkinoiden toimivuutta ja työvoiman tarjontaa yhdessä kuntien, työmarkkinajärjestöjen, yritysten ja muiden työnantajien ja kansalaisten kanssa talouden kasvun, työllisyyden ja hyvinvoinnin turvaamiseksi. Valtion täytyy huolehtia työ- talous- elinkeino. koulutus ja sosiaalipolitiikan yhteensovittamisesta ja tasoittaa toimillaan suhdannevaihteluja työvoiman tarjonnan edistämiseksi ja työmarkkinoiden toimivuuden turvaamiseksi."
(28.12.2012/916, §1)

- **Laki kuntouttavasta työtoiminnasta**

"Kuntouttavalla työtoiminnalla tarkoitetaan kunnan järjestämää toimintaa, jonka tarkoituksena on parantaa henkilön elämänhallintaa sekä luoda edellytyksiä työllistämiseksi, ja jossa ei synny virkasuhdetta eikä työsuhdetta henkilön ja toimintaa järjestävän tai toteuttavan tahon välille." (28.12.2012 / 937)

Laissa kuntouttavasta työtoiminnasta säädetään toimenpiteistä, joilla parannetaan pitkittyneen työttömyyden perusteella työmarkkinatukea saavan henkilön edellytyksiä työllistyä avoimilla työmarkkinoilla sekä edistetään hänen mahdollisuuksiaan osallistua koulutukseen ja työ- ja elinkeinoviranomaisen tarjoamaan julkiseen työvoimapalveluun. Laissa säädetään myös kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvien henkilöiden oikeuksista ja velvollisuuksista.